

REDACȚIA

Arad, Deak Ferencz-utca nr. 30.

ABONAMENTUL

Pentru Austro Ungaria:
pe un an . . . . . 20 cor.
pe 1/2 an . . . . . 10 .
pe 1/4 an . . . . . 5 .
pe o lună . . . . . 2 .

N-rii de Duminică pe an 4 coroane.

Pentru România și străinătate pe an 40 franci.

Manuscrisuri nu se înapoiază.

ADMINISTRAȚIA
Arad, Deak Ferencz-utca nr. 30

INSERȚIUNILE:
de un șir garmond: prima dată 14 bani; a doua oară 12 bani; a treia oară 8 b. de fiecare publicațiune

Atât abonamentele, cât și inserțiunile sunt a se plăti înainte în Arad.

Telefon pentru oraș și comitat 502

Serisori nefrancați nu se primesc

TRIBUNA POPORULUI

APRECIERILE.

Era de așteptat, ca presa română să aprecieze în diferite chipuri vorbirea ce a rostit-o în ședința dela 8 Iulie n. a Dietei tânărul deputat Dr. Aurel Vlad. Pentru-că asupra intrării în Dietă a dlui Dr. Vlad s'au emis d'asemenea diferite păreri. Gazeta din Brașov, de pildă, l'a osândit fără apel pentru-că a »spart solidaritatea« îndrăznind să lupte și neprimind programul național drept dogmă ear pasivitatea drept — salvare națională. Frații dela Lugoj au călărit și ei pe »enunțarea« dlui Alexandru Mocsonyi: că numai rezistența pasivă e mântuire, încolo ori-ce încercare, lie aprobată și făcută de »poporul întreg«, nu poate decât la reu să ne ducă. Cât despre frații dela Blaj, ca niște inteligenți discipoli de al lui Loyola, au căutat să scape printr-o tangentă, filosofând cam în următorul chip: E bună și activitatea, dacă se face și iese bine, dar fiind-că încercarea lui Dr. Vlad și a celorlalți activiști n'a dat încă roade bune nici nu știm unde are să iasă, nu putem zice că activitatea e mai bună decât pasivitatea . . .

Că activitatea chiar dela prima ei manifestare a fost însă bună, dovadă e că »până și cei mai ruginiți pasiviști au trebuit să se închine în fața luptei »poporului« dela Dobra, unde pe lângă dat o superbă dovadă că dacă are frunză, isteți și cu inimă, nu se lasă nici terorizat de batonete nici ademinit de argintul adversarilor. Dovadă că a fost bună pașirea în activitate e însă mai presus de toate însăși vorbirea d-lui Dr. Vlad și comentariile — pasiviștilor.

Frații pasiviști sunt adică desarmați complet.

Constată că Dr. Vlad a vorbit ca un fiu iubitor al neamului său, că a spus în Dietă Ungurilor adevăruri crude, încât aceștia toți au sărit ca și când l-ar fi pus pe geratic, dar că Vlad deși

tânăr și abea de câte-va zile în Dietă, nu s'a lăsat terorizat de potopul de intreruperi, ci a răspuns cu un efect încât până și adversarii îndrăciți i-s'au închinat și au recunoscut că au a face cu tânăr de valoare, care le va pricinui multe zile amare . . .

Gazeta dela Brașov o ține însă una și din asta nu lasă: partidul național n'a dat d-lui Vlad mandat să-l reprezinte în Dieta ungară, poporul român n'a sancționat nici un »curent nou« — adică pe cel activist — dl Vlad n'avea deci dreptul să se gireze în Dietă ca reprezentant al partidului național român, ci se reprezintă numai pe sine singur.

O argumentare nu se poate mai — să-i zicem pe nume: stupidă!

Dar un partid este ceva viu, ce se manifestă; tot așa și curentele! Ori, la Dobra s'a manifestat în chip imponent *partidul național* și atât poporul cât și frunzașii celui cerc au ales pe Dr. Vlad după-ce el declarase că nu susține autonomia Ardealului.

Poate să se discute cel mult faptul dacă dl Vlad și alegeților sei au făcut bine ori rău. »ciungărind« astfel programul dela 1881, dar a discuta că ei n'ar face parte din partidul național, asta e o copilărie chiar când de altfel o afirmă un bătrân ca directorul gazetei Brașovene.

ca să fac parte din partidul național, imi trebuie decret dela comitet național neexistent ori să aștept până se va întruni vre-o conferință națională la Sibiu? . . . Dar atunci în veci nu am mai face nimic!

Mărturisesc cutare program, mă presint cu el în fața poporului și dacă m'a ales, am tot dreptul să mă girez de reprezentant al acelui program, ori îi place cuiva ori nu.

Prima manifestare a activiștilor a derutat de altfel îndeosebi pe cei cari mai cu abilitate au susținut pasivitatea.

Frații dela Lugoj, într'adevăr, sunt strinși cu ușa. În fața discursului d-lui Dr. Vlad, drept concluzie al articolului în care comentează debutul primului activist, se mărginesc să spună:

»Nainte de a ne spunem noi cu-vântul, dorim să vedem cum va fi apreciată din punctul de vedere al activiștilor noștri ținuta din Dietă a d-lui Vlad, nu e vorba de *cele-ce a spus* dl Vlad în discursul său de Miercuri, ci că oare pașirea d sale în Dietă e o »acțiune politică cu oare cari sorți de isbândă«, sau nu?!

Noi credem dinpotrivă: aveți să judecați de pe »cele ce a spus dl Vlad!« Vorbiră bine ori reu? Aparăta ori nu cu demnitate și curagiu interesele poporului român?

Indată ce frații mocsonyiști vor fi răspuns la aceste întrebări, și răspuns nu poate fi decât afirmativ, s'a răspuns și întrebării dela care face pendentă să aprobe ori nu activitatea. Pentru-că dacă recunoaște că a vorbit bine Dr. Vlad în Dietă, că a apărut bărbătește neamul românesc și a dat lovituri simțitoare șovinistilor, trebuie să recunoască îndată că da: »are sorți de isbândă« această »pașire în Dietă«.

Și mai slabă este apoi argumentarea confratelui lugojan când scrie:

»Până acum cunoaștem numai concluziile conferințelor naționale, dar n'aveim cunoștință că vre-unul din aceste curente să se fi încheiat în partid național român«.

Dar nu așa se pune tesa, nu, de loc! Ci știe și un elev de gimnasiu, că în sinul aceluiași partid se pot forma curente. Cel care iese d'asupra și se manifestează mai puternic, e curentul *dominant*. Astfel la 1892 a învins curentul *memorandist*, ori-cât l-au combătut d-nii Murășan și Mocsonyi. Ear acum, după ani de absolută sterilitate în partid, s'a manifestat impunător curentul *activist*! Cel pasivist nu se

poate susține de loc, pentru-că pasivitatea totdeauna a fost un — humbug: *poporul totdeauna a luat adică parte la alegeri* și a face politică pe care poporul nu o înțelege și a susține o tactică de luptă pe care poporul n'o admite, este să clădești pe nisip!

Pasivitatea da, recunoaștem că e mai — comodă! Căci ce poate fi mai comod decât ca de pildă protopopul să nu se strice cu domniți slujbași unguri, ci să-i lase în dragă voie ducând pe țărani la vot cum duci oile la țerg; avocatul român să nu se expună nici el în luptă unde se poate trezi de piept cu juții în fața cărora va pleda după alegeri și chiar redactorului român mai ușor îi vine să facă la casina politică europeană ori să joace popici cu »cuotiști« . . . Poporul român însă are nevoie de frunzași cari să se coboare din palatul somptuos, în mijlocul său, să-i cunoască durerile și lipsurile; și are nevoie de un cler, care să stea în ploaie și vent alături de țărani șetos după dreptate, de advocați și publiciști ca cei cari la Dobra au stat ziua întreagă în luptă și au condus poporul la biruință împotriva batonetelor și a celor mai mișcești presiuni.

Din punctul acesta de vedere este a se judeca activitatea, ear nu făcând făcând — făcând frage și dicole.

Confratele lugojan amenință de altfel pe dl Vlad cu o răfută. Scrie: »trebuie să cerem negreșit ca *conducerea partidului* să-și lămurească poziția sa față de dl Vlad, care din proprie putere și din voința alegătorilor sei dela Dobra a supus programul național dela 1881 unei grele și fatale operațiuni«.

Am vrea să știm și noi de această »conducere a partidului«, să-i cunoaștem organele prin care răsuflă și mijloacele prin care crede a îndrepta ce strică

„DANTE“

Ziarul „Le Figaro“ publică, cel dintâiu, o scenă dintre cele mai puternice din Dante, pe care a scris-o de curând Paterice din D'ante și Emilio Morozzi și pe care sir Henry Irving o joacă la Londra cu un strălucit succes

Scena aceasta este bucată de forță a actului ultim (IV).

Marele poet italian Dante a avut o fată, Gemma, cu Pia, femeea lui Nello della Pietra. Nello, furios nu s'a dat înapoi din fața unei îndoite crime. El a făcut să piară Pia într-o vilă pestilențioasă din Maremma, și a închis în mănăstirea Sta Clara pe Gemma, care înbește pe Bernardino logodise cu el.

Gemma a fost liberată de amicii lui Dante și de însuși Dante, care tu ranit în luptă.

Acesta nu știe unde e flea lui și dacă Nello nu și-a împlinit răsunarea El plânge la mormântul Beatricei, care îi apare, îi consolează și-i arată poarta infernului în care are să-l călăuzească Virgilius. Acolo el atâă ca Gemma și Bernardino în tchisi în Avignon, în temnițele S-tului Oficiu, sub puterea papei Clement V.

Crimele Pontificului bisericii catolice îi sunt desvaluite de spectrele victimelor sale și de complicitățile Bonifaciu VIII, Orsini, Jacques Molay, nefeierii infernului în care are să-l călăuzească Virgilius. Acolo el atâă ca Gemma și Bernardino în tchisi în Avignon, în temnițele S-tului Oficiu, sub puterea papei Clement V.

Înarmat cu aceste înfricoșate adevăruri Dante se duce la Avignon ca să încerce să scape pe flea sa Gemma și pe logodnicul ei.

ACT. IV.

Scena V.

O mare sală din palatul Papilor, de la Avignon, decorată cu frescuri de Giotto. — La dreaptă o terasă, care domină orașul în care mulțimea înconjură rugul condamnaților S-tului Oficiu.

Apoi eșirea Gemmei, fiica lui Dante și a lui Bernardino, cari sunt printre vic-time.

Clement, Giotto, Dante, Casella, Cel dol călugări.

Clement (cătră un călugăr):
Dă-mi să beau! . . . Mă înăbuș! . . . Corso al meu! . . . Fiul meu mult iubit în care m'îi pusesem toată dragostea mea! . . . Tu știi, pictor ticălos, că scleratul acela, al cărui prietin zici că ești, îl ucisese . . .

Giotto. Jur Sanctității voastre că nu știam nici . . .

Clement. Minti.
Giotto. Eu? Dar . . .
(El tresare și se întrerupe văzînd pe Dante la spatele Papei.)

Clement. (încetînd de a mai bea.) Ce ai? . . . (El urmează cu privirea, dă cu ochii de acel personaj imobil și întreabă:)

Cine este omul acesta?

Giotto. Acest om . . . Sf. Părinte . . . e un mare doctor, care știe tot așa de bine să tămăduiască boalele sufletului ca și ale

corpului, și pe care am trimis să-l chemem după cum doreați! . . . Dar acum . . .

Clement. Nici odată n'am avut mai multă nevoie de ușurare. Pot să am vr'o speranță la el?

V'o doresc și unuia și altuia.
(Găfâind, fără să se miște se adresează lui Dante.) Cine ești?

Înaintează! — Mai mult! (Dante se apropie.)

De unde vii?

Dante. Din Infern!

Clement. Din Infern?

Dante. Unde ești așteptat.

Clement. (sărînd în sus:) Eu?

Dante. (fără să se miște): Ți-am văzut locul gata.

Clement. (sculându-se.) Îndrăznești, nenorocitul? . . .

(Dante îl apucă de mână și îl forțează să stea iar jos.)

Dante. Tac! Și ascultă. (Giotto, înspăimîntat se duce lângă Casella care e rezimat de perete.)

Titul Sacon de Părinte al Creștină țatei, pe care atâția alții l-au meritat prin ardoarea lor de a pacifica pământul, de a inaugura domnia lui D-zeu, și pe care tu nu-l rîvneai de cât ca să ajungi slugă, apoi tovarășul unui hot . . .

Clement. (înfricoșat îl întrerupe.) Omul acesta e nebun.

Dante. Cum l'af câștigat tu? Cu prețul cărora nelegiuiri?

Clement. (sculându-se, către Giotto) Strigă, dar strigă pe cine-va! . . .

Dante (silindu-l să se așeze din nou.) Nu va striga! . . . Răspunde! . . .

Clement. Înăbușit, încercînd să strige:) Ajutor! . . . gardianii mei!

Dante. Nu vor veni! Și, fiind-că tu ai perdut amintirea crimelor tale, să-ți le aduc aminte eu! . . .

Clement. (oprindu-l.) Crimele mele?

Dante. . . . Bătrânul călugăr pe care Bonifaciu și tu l-ați scos din mănăstirea lui . . .

Clement. Celestin?

Dante. Ca să-l faceți Papă cum nu erați în stare să împăcați Conclavul ar fi trebuit să vă ajungă să-l constrângeți să abdice . . .

Clement. Nu l'am constrâns eu, ci Bonifaciu.

Dante. Și cine l'a sugrumat?

Clement. (îngrozit.) Știi?

Dante Bonifaciu sau tu?

Clement. El.

Dante. Tu și el

Clement. Cine și-a spus-o?

Dante Cel care cu tine numai știe aceasta.

Clement. (înfricoșat.) Bonifaciu a mințit.

Dante. N'a mințit nici el nici Orsini.

Clement. Orsini acum! . . . Și el era acolo? Ți-a vorbit? . . .

Dante. . . . Despre un alt Papă căruia i-au trimes otravă în sinochine.

Clement. (buimăcit.) Laș mort, care mă trădează.

Dante. (implacabil.) Care se răsună! . . .

Căci și pe acela l-ai ucis.

vecin și se plimbă în sus și în jos. Când se întoarce, zise zimbând:

— A trebuit să es, căci sunt mereu iritat. Aerul rece mi-a făcut bine. Și apoi ca să fu sincer — adaugă rîzînd — am voit să mă conving cum voi trece prin aceste săli, după ce d-ta vei pleca...

Până aici e ziarul meu.

Și când recitesc aceste rînduri mi-se înfățișează toate detaliile diferitelor seri, și nu mă pot stăpîni de emoțiune. Mă întreb, oare acest sîrman rege nu era stăpînit de presentimentele fatumului înjorător. Nu-l turmentau viziunile asasinilor, cari au venit în aceste săli, pe unde el nu putea trece fără palpităție de inimă, și cari l-au omorît în acel loc, unde regele își înfățișa pe regele imperiului lacrimînd cum sfărîmă pe cei trei trădători: Brutus, Cassiu și Iuda.

Alegerea de papa.

Îndată ce moartea Papet este stabilită în mod solemn, colegiul cardinalilor procedeză la formațiunea Conclavului, adică al locului unde se va face alegerea noului papă.

Conclavul se formează în Vatican unde sunt pentru aceasta încăperi în-deajuns. În saloanele vaste ale Vaticanului se formează pentru fie-care cardinal câte-o celulă împărțită în două compartimente pentru servitorii săi.

Toate aceste celule nu au de cât una și aceeași esere cu lumea din afară. Celulele sunt numerotate și după terminarea lor, sunt trase la sorți pentru fie-care cardinal în parte.

În ziua a zecea după moartea Papet, toți cardinalii se adună în biserică St. Petru pentru a asculta leturghia de spiritu sancto. Decanul cardinalilor ține o predică, recomandînd cardinalilor să aleagă un demn urmaș al papet.

În urma acestora, toți cardinalii se formează în procesiune, avînd fie care în urma sa o curte întregă de servitori și clerici. După ce se citesc toate prescripțiunile relative la alegere, cardinalii sînt în celulele lor cari se închid astfel ca să nu poată comunica cu lumea din afară.

Voturile se fac cu ajutorul unor buletine de vot cu 8 coloane în care se pune numele candidatului precum și pe-cetea alegătorului și diferite versete din biblie.

Pentru depunerea scrutiniului lucrează mai mulți scrutatori aleși dintre cardinali.

Este suficientă o majoritate de două treimi. După declarația alesului că primește alegerea, se comunică poporului

Dante. Copii mei!

Clement... Păcatele mele... precum și eu iert pe cei cari m'au obidit. (Cătră grupul lui Dante și al lui Bernadino). Ați auzit ce am zis; Dumnezeu are să ție samă.

Dante. Nădăjduesc.

Clement. E dator. (Gemînd și aiurînd.) Atunci de ce am și început să arz? Lăsa ese foc din piept! și uitai-vă!... (arătînd o frescă) acolo! în mijlocul flăcărilor, .. omul care scriștă în dinții... îl recunosc!... Sunt eu!... (Orologiul scârție; ora începe să bată. El scoate un țipăt îngrozitor.) Ah! s'a isprăvit! Ajutor! Săriți!... (Întăia bată să aude, curtezanii se apropiie: el respinge cu mîna o femeie). Ah! nu tu!... Nu!... Din cauza ta mor... (A șasea batăe răsună).

(Cade jos).

Dante, (de pe terasa) Rugați-vă pentru Papa, care a murit!

(Toată lumea îngenunchiază și murmură rugăciuni... Afară, preoții reîncep ear să cânte „Dies irae“):

Præces mea non sunt dignæ
Sed tu bonus fac benigne
Ne perenni cremer igne.

O bravă reuniune.

Bocșa-Montană, Iulie.

Un factor principal, care contribuie în măsură mare la ridicarea nivelului cultural al poporului, sunt și reuniunile de lectură dela sate.

Reuniunea de lectură română din Bocșa română și-a împlinit misiunea sa de propagare a culturii românești într-un mod foarte satisfăcător. Dela înființarea ei de acua trei ani s'a desvolat în sîmul ei o activitate atît de vie, încât s'a poate observa foarte bine înălțarea poporului din Bocșa română în ale intelectualității. Suntem datorți a mulțumii din adîncul inimii bărbatilor vrednici, cari fără preget au lucrat pentru înființarea reuniunii noastre, precum și acolora, cari astăzi stau în fruntea ei și o conduc cu un zel neobosit. Și nu trebuie să uităm nici faptul, că reuniunea noastră în activitatea ei de un timp scurt a contribuit foarte mult la aplanarea divergențelor ivite între fruntașii comunei noastre.

Adunarea generală ordinară din anul curent s'a ținut în 7 Iulie st. n. în localul reuniunii. Raportul general despre starea reuniunii, raportul casarului și al bibliotecarului, diverse propuneri și interpelări precum și alegerea comitetului au format programa adunării generale. Raporturile s'au luat la cunoștință din partea adunării cu observarea că în viitor comitetul să observe mai strict statutele societății și să purceadă mai energic la încasarea taxelor de membrii cari, precum și la scutirea, cauzează mari plăceri. S'a adus hotărîrea, ca comitetul să dea mai multă atențiune bibliotecii și ca biblioteca să se aducă în ordine mai bună. Alegerea noului comitet s'a făcut observîndu se cea mai mare liniște. De președinte al reuniunii s'a ales cu unanimitate dl Dr. Valeriu Laslo, notar dl Iancu Ișfan Stan, casar dl Constantin Ciulă Păpela, bibliotecar dl Dr. Petru Morariu și membrii în comitet dl-nii Iulius Crină, Demetriu Prunea și Nicolae Popovici.

După acestea noul președinte dl Dr. Valeriu Laslo în câte-va cuvinte calde a mulțumit adunării pentru încrederea deposedată în el, accentuînd, că nu credem de ușor să se astfel și el să va năsi a susținerii și ridicarea vază reuniunii. Noi suntem de firmă convins, că noul președinte, pe care-l cunoaștem ca pe un bărbat energic, dimpreună cu ceilalți membrii ai noului comitet, cari toți sunt bărbăți vrednici și înflăcărași pentru binele și prosperarea comunei vor conduce destinele reuniunii în mod favorabil atît pentru reuniune, cât și pentru comuna noastră și că vor echilibra curentul străin, care în urma emigrării străinilor la comună în timpul din urmă a devenit destul de puternic. N. P.

NOUȚĂȚI.

ARAD, 13 Iulie n. 1903.

Dr. Vlad, este primit din incidentul vorbirii sale rostite în Dietă, o mulțime de depeși de felicitare, între altele dela Veselovsky și Ruzsák, deputații naționaliști ai slovacilor. Veselovsky i-a scris: „Gratulez din inimă la frumoasa ta vorbire“. Ruzsák: „Te felicit din incidentul pășirii tale bărbătești“.

Sărbătoarea de erî — a sfinților Petru și Pavel — a fost pentru amicii nostri un prilej de a manifesta dragostea lor d-ului protopop Pavel Mulescu din Banat-Comloș, care ca în toți anii, așa și acum a fost obiectul celor mai sferice manifestățiuni de iubire.

Ne alăturăm din suflet urărilor manifestate.

Nou cerc electoral român vacant. „Alkotmány“ primește din Timișoara vestea, că deputatul Oraviței, secretarul de stat Graenzstein Bela ar avea

intențiunea a depune mandatul de deputat pentru a primi postul de director executiv ce i s'a oferit la un institut mare din Budapesta.

Nu știm ce este adevărat în știrea aceasta dar dacă se va confirma, nu ne îndoim că Românii de acolo vor afla în sîmul lor pe bărbatul care să ducă la învingere steagul aspirațiunilor Românești.

Spriginul tuturor Românilor activiști este asigurat viitorului candidat român.

Sinucidere O familie distinsă din Arad, a primit Sămbata din Oros-háza o telegramă, în care i-se aduce la cunoștință, că cea mai iubită și frumoasă fiică s'a sinucis.

Tinera damă, era fiica veduvei d-ne Török. Se măritase abea de trei săptămâni și în fericirea săptămînilor de miere și-a tras un glonț care a nimerit-o așa încât la moment a fost moartă. Soțul tinerei și frumoasei sinucise, dl Fintor Dezső din Oros-háza, avea o dragoste veche, de care nu s'a lasat nici după cununie. Afînd soția în ce mai melancolică, dar ascundea înaintea soțului cauza tristeței ei.

Joia trecută plecînd soțul ei de acasă, s'a închis în odaie; servitoarele le-a trimis de acasă și a luat de pe pîrete revolverul bărbatului. După ce a scris câte-va epistole de adio, una soțului care o tradase, și-a apăsat pe inimă oțelul rece și a dat foc, ear înima simțitoare a încetat să mai bată.

Intorcîndu-se servitorii acasă găsiră pe stăpîna lor scaldată în sânge. Chemară repede medicul, care n'a avut decît să constate moartea.

Fiind și soțul înștiințat, căzu leșinat pe cadavrul frumoasei lui soții. a-și lua viața.

Cazul tragic, a stîrnit multă compătimire atît în Arad cât și în Oros-háza, în cercurile unde era cunoscută tinera doamnă, care avea un temperament vesel și senin.

Barabás în Oradea.

Primiri cu huidueli. — Intrunire spartă, Bătăi grozave. — Barabás fugit.

Duminecă, cu trenul accelerat dela Budapesta, a sosit — singur — în Oradea deputatul Barabás, pentru a ține intrunire și a da seamă partizanilor sei de activitatea sa parlamentară, dar mai ales pentru a le lua avisul în chestia obstrucționismului.

La gară l'a primit Dr. Szokoly, presidentul clubului kossuthist din Oradea, înconjurat de alți fruntași kossuthiști. După-ce s'au schimbat salutarile obiectivitate, Barabás însoțit de vre-o alte 30 trăsuri, și-a făcut intrarea în oraș într-o trăsură cu Szokoly ear pe capra un alesător steag. În oraș însă, pe strada mare la niel o casă n'a fost arborat un steag, deși partidul făcuse apel către cetățeni. În schimb însă au ieșit la gară mulțime de socialiști și liberali cari l'au primit cu „abzuguri“ formidabile și pe întreg drumul, până la otelul „Vulturul Negru“ din pieață potrivnicii l'au însoțit, pe jos, huiduind într-una ear kossuthiștii în trăsut de aclamau. Așa că era un amestec de huidueli și aclamări asurzitoare.

În sala comercială s'a ținut d'asemeni, la orele 11, o intrunire a tuturor cetățenilor unde s'a protestat contra lui Barabás pentru-că forțază obstrucția. Reuniunea funcționarilor publici d'asemeni a votat o moțiune contra

lui și a decis ca această moțiune să-i fie prezentată în intrunirea de după amiază.

A sosit deci la Oradea sub rele auspicii și astfel se esplică faptul că totul s'a terminat cu desastru.

La orele 5 înaintea unui public mare de altfel și întrerupt adesea, Barabás abea a putut să rostească de pe balcon puține cuvinte pentru a-și motiva atitudinea în Dietă.

S'a născut în cele din urmă o invălmășală infernală. Nici poliția nici regimentul 37 de infanterie n'a mai putut să mențină ordinea. Partisanii celor două curente s'au luat la bătăi grozave cu pumnul, umbrela și bâtele. Mulțime de înști au fost bătuti mîer după cum sunt și răniți.

Sunt peste o sută răniți, între cari și locotenentul Grater și alți trei soldași; în primejdie de moarte e Kovács Károly, a cărui cap a fost spart și dinți sfărtați; lui Kossoly i-s'a flectit nasul ear Ehrlich Miksa și Lakatos József d'asemeni zac grav răniți.

La poliție sunt arestați peste 15 persoane.

Ferestrele și ușile otelului unde era găzduit Barabás, după cum și ale cafenelei, au fost făcute șanduri.

Banchetul nu s'a mai ținut ci toți corifeii kossuthiști au fugit prin ieșirile laterale ale otelului; însuși Barabás s'a făcut nevăzut dispărînd de pe arenă și luînd drumul spre Pesta.

Ținem aceste amănunte dela prim-redactorul nostru Russu Șirianu care a fost ieri în Oradia.

Vom mai da amănunte.

ULTIME ȘTIRI.

ROMÂNIA

Azi a sosit din Neapolea o deputație, ca să predea papet mitra Sfîntului Genaro. Deputația a fost primită de Rampolla. Giornale d'Italia în ediție separată scrie, că starea papet e foarte gravă. Oreglia, Vivesy Tuto, Miniatelli, Mathieu, Casetta, Gennari și Cavitationi au fost azi la 10 ore în vatican.

În buletinele medicale se vorbește în termini vagi, de teamă ca nu cumva papa cerînd aceste buletine, să afle adevărul. Când medicii i-au recomandat liniște, papa a zîmbit în tăcere. Cu vreme a devenit nervos; i a fost greu să rămîna în liniște. În toate bisericile se țin rugăciuni pentru reînscîntoșarea lui.

Roma, 11 Iulie 10 ore seara.

Medicii Rosoni, Mazzoni și Lapponi aproape un cîas întreg au așteptat în sala de așteptare, căci papa dormia. Papa a zăcut ziua întregă în pat. Nu mai doarme atît de mult ca pînă acum. Medicii l'au cercetat temeinic. După depărtarea lor, papa a primit pe cardinalii Mozenni, Ferata, Cratoni și S-goa, cu cari s'a întrefînit cam 5 minute. Cardinalul Ferzaga i-a spus papet, că Franța întregă se roagă pentru reînscîntoșarea lui. Papa a răspuns:

— Felix infirmitas.

Roma, 11 Iulie.

Coriera della Sera scrie, că Austro-Ungarie și Germania s'au înțeles să-și valideze drepturile de veto, în contra alegerii lui Rampolla. — Contrarii lui Rampolla vor să l'aleagă pe Capocelatro. Cu acesta țin și cardinalii unguri, nemții și austriacii cardinalii francezi și spanioli sunt pentru Gotti. Capocelatro n'are șanze mari.

Red. respons. Ioan Russu Șirianu.
Editor Aurel Popovici-Barcianu.

KALMÁR JÓZSEF

mechanic.

Recomandă

Bicicletele

sale de cea mai bună calitate.

Are în deposit *gumă interioară și esteroară* de prima calitate, și tot felul de părți constitutive d'ale bicicletelor.

Eftine și pe lângă garanție efeptuiește

975 27-

Reparaturi de biciclete,

instalări de

sonării electrice și telefonuri.

Toate pe lângă garanție.

Strada Salacz nr. 2. Telefon nr. 242.

LEDERER LIPÓT.

Str. Deák-Ferencz Nr. 30 (Casa Bancel).

Aduce la cunoștința on. public că în magazinul său se află

1018 5-

TOT FELUL DE MASINI DE CUSUT

dela 32 fl.

în rate săptămânale și lunare.

Tot în atelierul sus rumit se primesc reparaturi de mașini de cusut și se găsec tot felul de aparate.

Cel mai eftin izvor de cumpărare din Arad.

Juvaericale,

bucăți de aur și argint (frânțe)

bilete de amanet

cumpără pe bani gata cu prețurile cele mai scumpe, sau le schimbă cu alte obiecte 1005 11-

Deutsch Izidor,

clasornicar și juvaerziu

Arad, Strada Templom.

— Telefon n-rul 438. —

În atenția publicului ziditor!

Am onoare a aduce la cunoștința m. on. public, că în strada *Kapa, n-rul 12* (casa proprie) am deschis

O cancelarie de zidire.

Întreprind zidiri de case nouă restaurarea și schimbarea de case vechi, cu un cuvânt ori-ce soi de lucrare ce se ține de ramul asta, pe lângă prețuri eftine și garanție absoletă. 954 20-30

Cu stimă:

Tenczinger Károly,
măiestru de zidar diplomat.

DICK FERENCZ ALAJOS,

măiestru de lustruire și colorare.

Arad, strada Boczkó O.

Primește toate lucrările ce se țin de brânșa asta, precum: 1008 4-50

Aurirea și obducerea

cu marmură,

de odât de bate, putine, mobile de fer și lemn, carafe de apă, tave, corfe de lemn, bronsarea de lămpi, pictări de maiolica pe lemn și aramă, floderări în toate culorile în ez cutie secesionistă, eftin și prompt.

Atrag atențiunea P. T. public asupra efectuării

LUCRARILOR NOUA

ȘI ASUPRA

REPARATURILOR

de pe terenul Clădirilor și asupra industriei de maurit ce se află

În Arad, str. Görbe-utca No. 6.

Primeșc planuri de clădiri de calibru mic și mare, clădirea lor din nou și ori-ce transformare, mai departe ținerea în stare bună peste an a edificiilor pe lângă preț și lucru eftin, solid, prompt și conștințios. Cerând încrederea p. t. public, am rămas cu deosebită stimă.

1024 1-50

Stoykovits Illés,
Măiestru zidar.

Lumină de gaz-Acetylen.

Ne permit-m a atrage atențiunea p. t. onoratului public asupra circulelor ministrului de interne reg. ung. Nr. 64792 și ministrului de comerț reg. ung. 48795 și 54969 cu privire la fabricarea gazului acetylen și la regularea manipulării gazului precum și asupra

Aparatului nostru de producție de gaz-acetylen

pregătit strict conform ordinațiilor legii și examinat de „Comisiunea de examinare a industriei de acetylen“, precum și patentat de oficiul reg. ung. de patente.

Părțile ei favorabile: manipularea cea mai simplă, promta funcționare de sine splendida lumină, arangiamet extraordinar de eftin.

Pericolul exploziei exclus.

Indeosebi e potrivit pentru a fi instalat în locuințe particulare atât în loc, cât și în provinci, precum și în casine din provinci, cafenele, castele, prăvălii etc. Atât aparatul, cât și lumina se poate ori când privi în atelierul meu din Arad, *Batthyányi-utca 17.*

Cu toată stimă:

1017 4-5

Daniel Dezső,
inginer.

Schaefer Richard,
Inceșt.

NAGY ADOLF

tinichigu de zidiri și artă.

Arad colțul stradelor Hunyady și Szent-Pál.

Primește toate lucrările ce se țin de meseria asta, precum: canalizări, instalări de apeducturi, reparări de closeturi (astupate), și tot felul de

Lucrări de zidiri

după desemnuri de gust și coșpurzătoare. Reliefuri și do-lăzi pentru păstrarea ghiței pe seama măcelarilor și cafezilor.

Tot felul de aranjamente de culină prompt și eftin.

983 9-25 Reparări și comande din provinci grabaie și solid.

FRIED SAMUEL

curățitor de haine.

Strada Weitzer János Nr. 19 ARAD, Strada Weitzer János Nr. 19.

Ori-ce haine pentru domni, dame sau băieți, de culoare cât de gingașe sau cu decorări cât de bogate, perdele de dantele, haine pentru teatru și uniforme se curătesc și colorează pe lângă garanția cu preț eftin și prompt.

951 14-20

Cel mai plăcut și cel mai ben preparat pentru văpsirea părului este

MELANOGENE

de culoare neagră și brunetă. — În timp de câteva minute prin acest excelent și nesticăcios preparat se pot văpsi în culoare neagră sau brunetă: părul, barba și mustața. — Această culoare e permanentă și nu se poate deosebi de culoarea naturală; nu se murdărește și nu se poate spăla nici cu săpun nici cu apă caldă.

E nesticăcios și întrebuintarea e foarte simplă. Prețul preparatului e: 2 cor. 80 fileri. Preparatul, care

face părul blond,

ori-cărui păr, în câte-va minute, îi dă atât de plăcuta culoare blondaurie, în coloearea inului, cenușie sau de ori-ce culoare dorită, fără-ca să atace părul. — Prețul: o sticlă 1 cor., o sticlă mare 2 coroane.

Poftiți a fi cu atențiune la marca de patentă!

TEA HAJDU

este un preparat probat în nenumărate casuri pentru boale de pept și plămâni.

Se poate folosi cu cel mai bun succes în contra tusei, durerii de gât, răgușelei, în contra tusei măgărești, îngrețșării, în contra tuturor boalelor de pept; în contra îmbolnăvirii de gât, laringe, plămâni, în contra respirațiilor grele, a toalei de pept și a astmei etc.

Prețul: 50 fileri.

698

SPIRT CONTRA REUMEI

(spirtul „Mankós“)

se vinde în preț de 1 coroană.

S'a dovedit ca un preparat excelent în casuri de boale de: reumă, de cangrenă, amorteșirea muschilor, dureri de nervi, de crucea spinării, de junghieri, paralizii, amorteșea de muschi și vine, precum și pentru înviorarea pielii etc. La slăbire din pricina bătrâneții, precum și la oboseșile turiștilor, înainte și după ture mai lungi, ajută mult prin ungerea (frecarea) cu acest preparat (numai în exterior). S'a probat în casuri nenumărate.

Gutori FÖLDES KELEMEN,

apotecă și laborator chimic

Telefon 111.

în ARAD.

Telefon 111.

Avisez cu tot respectul publicul din loc și jur, că

Atelierul meu de măsur

pentru edificii, mobile și portal

l-am mutat din str. Boros-Béni Nr. 23, unde a fost până aci, în strada **Deák Ferencz Nr. 32** (casa Sarlot) și mărimdu-l, l-am arangeat conform exigențelor moderne.

Primeșc ori-ce lucrare de măsur: mobile, portal, lucrări de măsur la edificii, etc. precum și arangeamente de biserici, școale, prăvălii, cancelarii, mobile artistice, precum și lucrări de edificii atât în loc cât și în provinci, primeșc cu prețurile cele mai moderate.

Cer sprijinul onoratului public la întreprinderea mărită.

Cu deosebită stimă:

KREMER JÁNOS,

măsar.

1003 6-14

Planuri și preliminarare de spese servesc g. atuit

Saci

Sfori pentru înșirat tutunul (duhan.)

Pânze (pentru uscat grăul.)

Uleiu de uns mașine.

— Fabricație proprie. —

1020 4-8

Fringhiile necesare economiei, fringhiile de cânepă și de păr de cal, calitatea cea mai bună, cu preț convenabil se poate căpăta la

Prăvălia de articole Ardelenne și de Bácska

Reich B. Károly Arad, Andrassy-tér Nr. 6

Fiul și Soțul

Telefon în oraș și comitat Nr. 160.